

## POSUDEK BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

AUTOR POSUZOVANÉ PRÁCE: **Martin Swatzina**

NÁZEV PRÁCE: **Novověká keramika z Trauttmansdorffského paláce Praha - Hradčany**

TYP PRÁCE: **diplomová**

AUTOR POSUDKU: **Gabriela Blažková**

TYP POSUDKU: **oponent**

### KRITÉRIA HODNOCENÍ

1. Bylo splněno zadání práce? **dobře**
2. Využití dostupných informací k tématu: **dobře**
3. Formální aspekty práce (rozsah, gramatika, úprava): **dobře**
4. Strukturování práce: **velmi dobře**
5. Užívání odborné terminologie a stylistiky: **dobře**
6. Úroveň analýzy a syntézy dat, výběr a použití vhodných metod: **nevyhověl**
7. Byly vyčerpány hlavní problémy tématu? **dobře**
8. Zaujal student vlastní stanovisko a jak je argumentačně podpořil? **dobře**

**Návrh výsledné klasifikace: dobře**

Stručné zdůvodnění celkového hodnocení:

Ad 1 Cílem práce bylo vyhodnocení keramického materiálu ze zjišťovacího archeologického výzkumu v Trauttmansdorffském paláci v Praze na Hradčanech. S výhradami lze konstatovat, že cíl práce se autorovi podařilo naplnit.

Ad 2 V kap. 2 Vymezení postmedieválního období a studia keramiky se autor pokusil se o stručný přehled dějin raně novověkého bádání a charakteristiku novověké keramiky. Kapitola 3. Historie objektu Trauttmansdorffského paláce vychází z jediného zdroje informací (Vlček a kol. 2000). Autor diplomové práce nevyužil existující ikonografickou a historickou plánovou dokumentaci zkoumaného historického objektu. Při vyhodnocování nálezové situace autor

pracoval se Zprávami o záchranném výzkumu (Frolík 2006, týž 2010), využil, ale sám nezpracoval kresebnou terénní dokumentaci (plán č. 1–42). Na základě vedoucím archeologického výzkumu provedeném vyhodnocení nálezové situace autor zvolil nálezové kontexty, které obsahovaly novověkou keramiku. Keramické nálezy pak byly rozděleny do keramických třídy, se kterými bylo dále pracováno.

Zásadním problémem předkládané práce je skutečnost, že autor sice hodnotí jednotlivé nálezové celky v rámci nálezových kontextů, ale nerozlišuje mezi sondami. Došlo tak k zásadnímu nepochopení terénní dokumentace archeologického výzkumu. Uložení (vrstvy/výplně) každé sondy jsou číslovány samostatnou řadou začínající číslem 100, jemuž je předřazeno číslo sondy (pro sondu 18 – 18100, pro sondu 19 – 19100 atd.). To však neznamená, že vrstva 18108 (černý štěrkopísek) odpovídá vrstvě 19108 (šedý okr, hlinitá). Samozřejmě v rámci jednoho výzkumu lze provést ztotožnění nálezových kontextů, ale tento proces v práci proveden nebyl. Navíc s ohledem na vzdálenosti jednotlivých sond je ztotožnění vrstev velmi problematické. Dále je při zpracování třeba rozlišovat mezi vrstvou a výplní. Sloučení kontextů vypuštěním předčíslí sond je z metodického hlediska nepřijatelné. Tento chybně zvolený přístup zásadně ovlivnil celkové výsledky práce.

S ohledem na charakter zjišťovacího archeologického výzkumu je třeba v prvním kroku vyhodnotit nálezové situace v rámci sondy a následně se pokusit o zobecňující zhodnocení. Současně je třeba pracovat nejen se Zprávou pro investora, ale především s terénní dokumentací.

Orientaci autora v příslušné odborné literatuře lze označit za průměrnou.

Ad 3 Rozsah původního autorova textu je na hranici přípustnosti. Především kapitoly 3 a 4 nekriticky přebírající texty jiných autorů (především Vlček a kol. 2000, Frolík 2010). Je však třeba uvést, že ve všech případech je řádně uvedena příslušná citace. Z gramatického hlediska lze práci hodnotit velmi dobře. Překlepy se v práci objevují pouze nahodile, stejně jako některé gramatické chyby. Bez jakýchkoli pravidel je užíván spojovník - a pomlčka –, ale tato skutečnost je zcela marginální.

Obrazovou přílohu lze označit za dostatečnou. Obsahuje základní vymezení sond, je zde představena základní plánová dokumentace. Katalog keramických fragmentů obsahuje všechny zpracované střepy, které byly fotografovány a jsou opatřeny průřezem včetně umístění glazury. Pro lepší přehlednost by bylo na místě katalog nálezů členit po sondách a jednotlivých kontextech, aby byla možnost rychlého srovnání, aniž by bylo třeba pracovat s databází nálezů.

Ad 4 Struktura práce byla zvolena vyhovujícím způsobem.

Ad 5 Užívaná terminologie v překládané práci je na požadované úrovni. Jedinou výjimkou je užití termínu NETRANSPARENTNÍ. Opakem transparentní (průsvitné) glazury je opakní (neprůsvitná). V rámci typologizace okrajů bylo z mého hlediska nešťastně zvoleno kódování nálezu, a to kombinací velký písmen, římských číslic a malých písmen – z kódu OH. V. a – nemůže být na první pohled jasné, že V = 5. U kódování výzdoby je písemný kód z okrajů nahrazen kódem číselným 0001–0008. V práci tak není zachován jednotný systematický přístup při kódování vlastností keramiky.

Ad 6 Úroveň, výběr a využití analýzy a syntézy dat je nutné rozdělit na dvě části. První část se týká analýzy keramických zlomků rozdělených do keramických tříd. V případě fragmentárního nálezového souboru je práce s keramickými třídami jediným možným způsobem vyhodnocení nálezového celku. Autor vhodně zvolil i obecněji definované keramické třídy. Při jejich vytváření však opomenul, že keramické zlomky pocházejí ze širokého intervalu 16. až 19. století, tj. z raného novověku a novověku. Při takto definovaných keramických třídách není možné jejich využití pro relativní datování nálezové situace (např. keramická třída 5009 zahrnuje všechny kameninové fragmenty, které náleží intervalu 17.–1/2 19. stol.). Pro chronologické využití je i problematické v rámci jedné třídy definovat reznou, vnitřně a oboustranně glazovanou keramiku (např. 5002 – cihlově červená; rezná se objevuje již v 16. století a produkce s vnitřní glazurou přetrvává až do 1/2 19. století). Makroskopicky definované keramické třídy bez chronologického aspektu nelze pro dataci nálezového souboru využít. S keramickými nálezy je pracováno v rámci jednotlivých sond, což je z metodického hlediska správný postup.

Dalšími aspekty rozdělení nálezového souboru je vyčlenění okrajů nádob, způsob výzdoby a konečně povrchová úprava nádob, včetně jejich kategorizace podle jasně definovaných kritérií, a to v návaznosti na morfologický tvar. I v tomto případě je vyhodnocení prováděno v rámci jednotlivých sond.

Největším problémem předkládané práce je využití shlukové analýzy. Samotná analýza, která napomáhá zjištění podobnosti kontextů v rámci zkoumaného prostoru je zvolena správně. Zásadní problém však spočívá v chybné práci s terénní dokumentací, kdy byla vynechána předčíslení jednotlivých sond. Různé kontexty (18108 a 19108) jsou tak považovány za jeden a též kontext (108). Tímto pracovním postupem došlo k porovnávání neporovnatelného. Veškeré prezentované výsledky shlukových analýz není možno využít pro celkové vyhodnocení nálezové situace.

Ad 7 Vypovídací možnosti zvolených nálezových celků jsou již od počátku velmi omezené a žádná zobecňující zjištění nebylo možné očekávat. Volbou metody desripce keramiky a

vícerozměrných statistických metod autor vyčerpal všechny možnosti práce s předloženým souborem.

Ad 8 Autor se pokusil zaujmout vlastní stanovisko ke zpracovanému nálezovému souboru. U předkládaných závěrů vychází z výsledků vlastního členění keramického celku. Současně provedl srovnání s nálezovým celkem z nedalekého Salmovského paláce. Předložené závěry jsou zatíženy chybnými vstupními daty ze shlukové analýzy. Volbu srovnávacího materiálu (Skalická 2010) nelze považovat za šťastnou, lze však ocenit snahu o provedení srovnání.

Celkové hodnocení práce DOBŘE vychází ze skutečnosti, že oproti roku 2014 došlo ke kvalitativnímu posunu práce. Problémovou částí práce je chybné vyhodnocení terénní dokumentace, ze kterého vyplývají i chybné závěry shlukových analýz. Keramické třídy tak, jak byly v práci definovány, neumožňují stanovení relativních chronologií vývoje terénní situace.

Katalogová část diplomové práce je výsledkem časově náročné práce s nálezovým souborem. Jedná se o samotnou práci s materiálem – roztřídění do keramických tříd, popis, kresebná a fotografická dokumentace.

**DOPLŇUJÍCÍ OTÁZKY K OBHAJOBĚ (nepovinné):** Na základě jakých faktů je možné spojit např. konetxty 115 a 108 (není jasné z jakých sond) s 1/2 17. století, když keramické třídy P5001, P5002 a především P5009 mimo jiné obsahují keramické nálezy z 18. až poč. 19. století? (Konkrétně se jedná o kameninové lahve na minerální vodu.)

DATUM: 18.5.2015

PODPIS:

